

Pensum for VID Bergen 3. studieår 2018-2019

(sist oppdatert 29.05.2018)

Emne BISB 3010 Sykepleie til mennesker med akutt og langvarig helsesvikt i kommunehelsetjenesten og psykisk helsevern

Almvik, A. & Borge, L. (Red.). (2014). *Å sette farger på livet: Helhetlig psykisk helsearbeid*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 3, 4 og 5.

Borge, L. & Mæland, E. (2017). Er det rom for livssystemer i dagens psykisk helsearbeid? *Klinisk Sykepleie*, 31(3), 165-177. doi: 10.18261/issn.1903-2285-2017-03-02

Bruvik, F., Drageset, J. & Abrahamsen, J. F. (2017). Fra sykehus til sykehjem – hva samhandlingsreformen har ført til. *Sykepleien Forskning*, 12(e-60613) 1-8. <https://doi.org/10.4220/Sykepleienf.2017.60613>

Fjørtoft, A. K. (2016). *Hjemmesykepleie: Ansvar, utfordringer og muligheter* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Gammersvik, Å. & Larsen, T. B. (Red.). (2018). *Helsefremmende sykepleie – i teori og praksis* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget. Kap: 1, 2 og 9.

Hummelvoll, J. K. (2012). *Helt - ikke stykkevis og delt: psykiatrisk sykepleie og psykisk helse* (7. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. Kap.1, kap. 6: s. 159- 171, kap. 7: s. 178-190, kap. 8: s. 198-219, kap. 9: s. 231- 247, kap. 10: s. 261-271, kap. 11: s. 282-302. Kap.13. Kap.18: s. 471-496.

**Jastrup, S. (Red.). (2016). *Akut sykepleie* (2. utg.). København: Munksgaard. Kap. 10.

Leenderts, T. A. (2014). *Person og profesjon: om menneskesyn og livsverdier i offentlig omsorg* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 11-14.

Lossius, K. (Red.). (2012). *Håndbok i rusbehandling: til pasienter med moderat til alvorlig rusmiddelavhengighet* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 1, 6, 7 og 9.

Magelssen, R. (2008). *Kultursensitivitet: om å finne likhetene i forskjellene* (2. utg.). Oslo: Akribe. Kap. 2-4 og 8.

Nakrem, S. & Sigurdsson, J. (Red.). (2017). *Velferdsteknologi i praksis*. Oslo: Cappelen Damm akademisk. Kap. 2, 6-7.

Pedersen, R. & Nortvedt, P. (Red.). (2017). *Etikk i psykiske helsetjenester*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 6, 7, 8 og 9.

Snoek, J. E. & Engedal, K. (2017). *Psykatri: for helse- og sosialfagutdanningene* (4. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. Kap. 2, 3, 4, 5, Kap 6: s. 107-127. Kap 7: s. 139-145, 8, 9.

** Dette er samlet i et digitalt kompendium.

Emne BISB 3020 Sykepleie til pasienter i psykisk helsevern og rusomsorg

Almvik, A. & Borge, L. (Red.). (2014). *Å sette farger på livet: Helhetlig psykisk helsearbeid*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 9, 10, 12, 15.

Borg, M. & Topor, A. (2014). *Virksomme relasjoner - om bedringsprosesser ved alvorlige psykiske lidelser* (3. utg.). Oslo: Kommuneforlaget.

Brekke, E., Lien, L. & Biong, S. (2018). Experiences of professional helping relations by persons with co-occurring mental health and substance use disorders. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 16(1), 53–65. <https://doi.org/10.1007/s11469-017-9780-9> [Tilgjengelig i Springer, Open Access]

Evjen, R., Kielland, K. B. & Øiern, T. (2018). *Dobbelt opp: Om rus og psykiske lidelser* (4. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Karlsson, B. & Kim, S. H. (2015). *Sykepleie i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid: en studie om sykepleieres rolle, funksjon og faglighet i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid* (SFPR-rapport: 16/2015). Hentet fra <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/298288> Kap. 1, 2, 5-6.

Koslander, T., Lindstrom, U. Å. & Barbosa da Silva, A. (2013). The human being's spiritual experiences in a mental healthcare context; their positive and negative meaning and impact on health - a hermeneutic approach. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 27(3), 560-568. Hentet fra <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1471-6712.2012.01067.x>

Lillevold, H. J. (2016). Mellom to stoler: utfordringer ved behandling av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 53(12), 995–999. Hentet fra <http://www.psykologtidsskriftet.no/pdf/2016/994-999.pdf>

Lossius, K. (Red.). (2012). *Håndbok i rusbehandling: til pasienter med moderat til alvorlig rusmiddelavhengighet* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 5, 13, 15 og 17.

Martinsen, K. (2005). *Samtalen, skjønnnet og evidensen*. Oslo: Akribe. (s. 23-41, s. 135-166).

Pedersen, R. & Nortvedt, P. (Red.). (2017). *Etikk i psykiske helsetjenester*. Gyldendal akademisk. Kap. 2, 12, 14.

Polden, E. (2017). ROP-pasienters problematiske møte med behandlingssystemet. *Tidsskrift for omsorgsforskning*, 3(3), 227–233. <https://doi.org/10.18261/issn.2387-5984-2017-03-08>

Recke, L. (2015). Recoverybegrebet mellem mental sundhed og rus. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 12(2), 162–169. Hentet fra http://www.idunn.no/tph/2015/02/recoverybegrebet_mellem_mental_sundhed_og_rus

Snoek, J. E. & Engedal, K. (2017). *Psykiatri: for helse- og sosialfagutdanningene* (4. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. Kap. 11.

Strand, L. (1990). *Fra kaos mot samling, mestring og helhet: psykiatrisk sykepleie til psykotiske pasienter*. Oslo: Gyldendal akademisk. s. 74-129.

Aakerholt, A. (2014). *ACT-håndbok: Inkludert en beskrivelse av FACT-modellen* (2. utg.). Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse. Hentet fra <https://www.napha.no/multimedia/4500/ACT-handbok.pdf>

Nettressurs for BISB 3020

Helsedirektoratet. (2012). *Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig rus og psykisk lidelse – ROP lidelser* (Retningslinje fra Helsedirektoratet 03/2012). Tilgjengelig fra <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/188/Nasjonal-faglig-retningslinje-personer-med-rop-lidelser-IS-1948.pdf>

Helsetilsynet. (2016). *Risikovurdering av tjenester til personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse* (Rapport fra Helsetilsynet 3/2016). Tilgjengelig fra https://www.helsetilsynet.no/upload/Publikasjoner/rapporter2016/helsetilsynetrapport3_2016.pdf

Norsk Legemiddelhåndbok. L5. *Legemidler ved psykiske lidelser*. Tilgjengelig fra: <http://legemiddelhandboka.no/Legemidler/søker/+%2Blegemidler+%2Bved+%2Bpsykiske+%2BBlidelser/51328>

PsykNytt – en blogg fra Helsebiblioteket.no. Tilgjengelig fra <https://psyknyheter.wordpress.com/about/>

ROP. Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse. Tilgjengelig fra <https://rop.no/>

Emne BISB 3030 Sykepleie til pasienter i hjemmesykepleietjenesten

Aasen, H. (2014). Smittevern i hjemmetjenesten må bli bedre. *Sykepleien*, 102(4), 64-66. doi: 10.4220/sykepleiens.2014.0036

Almvik, A. & Borge, L. (Red.). (2014). *Å sette farger på livet: Helhetlig psykisk helsearbeid*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 1 og 10.

Berglund, A.-L. & Johansson, I. (2013). Family caregivers' daily life caring for a spouse and utilizing respite care in the community. *Vård i Norden*, 33(1), 30-34. <https://dx.doi.org/10.1177/010740831303300107>

Bing-Jonsson, P. C. & Tønnessen, S. (2016). Urinveisinfeksjon blant eldre pasienter i hjemmesykepleien. *Sykepleien Forskning*, 11(e-59327), 1-11. <http://dx.doi.org/10.4220/Sykepleienf.2016.59386>

Birkeland, A. (2013). Eldre, ensomhet og hjemmesykepleie. *Sykepleien Forskning*, 8(2), 116-122. doi: 10.4220/sykepleienf.2013.0049

Breievne, G., Heggen, K. M. & Bondevik, H. (2018). Slik håndterer sykepleiere og brukere vond lukt i hjemmet. *Sykepleien Forskning*, 13(e-65987), 1-20. <https://dx.doi.org/10.4220/Sykepleienf.2018.65987>

Gammersvik, Å. & Larsen, T. B. (Red.). (2018). *Helsefremmende sykepleie: i teori og praksis* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 7 og 12.

Giske, T. & Cone, P. H. (2015). Discerning the healing path - how nurses assist patient spirituality in diverse health care settings. *Journal of Clinical Nursing*, 24(19-20), 2926-2935. doi: 10.1111/jocn.12907

Hagesaether, E., Siggerud, I. & Granås, A. G. (2016). Legemiddelhåndtering i hjemmesykepleien - rapporterte og observerte avvik. *Norsk farmaceutisk tidsskrift*, 124(9), 24-28. Hentet fra <http://www.farmatid.no/artikler/vitenskap/legemiddelhandtering-hjemmesykepleien-rapporterte-observerte-avvik>

Helsedirektoratet. (2015). *Rapport om tilbudet til personer med behov for lindrende behandling – å skape liv til dagene*. Hentet fra <https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/tilbud-til-personer-med-behov-for-lindrende-behandling-og-omsorg-mot-livets-slutt>

Kirkevold, M., Brodtkorb, K. & Ranhoff, A. H. (Red.). (2014). *Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 3, 7, 10, 29, 30, 36.

Meyer, S. E., Velken, R. & Jensen, L. H. (2017). Vurdering av ernæringsstatus – et sykepleiefaglig ansvar i hjemmesykepleien. *Sykepleien Forskning*, 12(e-61797), 1-13. <https://doi.org/10.4220/Sykepleienf.2017.61797>

Møller, A. F. & Norlyk, A. (2017). Ældre patienters opplevelse af selvbestemmelse, når de modtager sygepleje i eget hjem – en fænomenologisk-hermeneutisk undersøgelse. *Klinisk Sygepleje*, 31(4), 257-272. doi: 10.18261/issn.1903-2285-2017-04-03

Nordheim, K. H. & Thoresen, L. (2015). Sykepleiekompetanse i hjemmesykepleien - på rett sted til rett tid? *Sykepleien Forskning*, 10(1), 14-22. doi: 10.4220/Sykepleienf.2015.53343

Orvik, A. (2015). *Organisatorisk kompetanse: Innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse* (2. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. Kap. 1-5, (s. 17-152), 8-9 (s. 207-258) og 11-12 (s. 285-345)

Rognstad, M. K., Brekke, I., Holm, E., Linberg, C. & Lühr, N. (2013). Underernæring hos eldre hjemmeboende personer med demens. *Sykepleien Forskning*, 7(4), 298-307. doi: 10.4220/sykepleienf.2013.0137

Tønnessen, S. & Nortvedt, P. (2012). Hva er faglig forsvarlig hjemmesykepleie? *Sykepleien Forskning*, 7(3), 280-285. doi: 10.4220/sykepleienf.2012.0134

Vabo, G. (2018). *Dokumentasjon i sykepleiepraksis* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. Kap 6-9.

Nettressurs BISB 3030

Videofilm: <https://www.nrk.no/rogaland/denne-madrassen-snur-pasienten-automatisk-1.14018644>

Emne BISB 3040 Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid i et samfunnsperspektiv (sist oppdatert 28.5.2018)

Bakken, A. (2017). *Ungdata 2017: nasjonale resultater* (NOVA Rapport 10/17). Oslo: HiOA. Hentet fra <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2017/Ungdata-2017> s. 69-86.

Børjesson, M. (2017). *Å bygge psykisk helse: Helsefremmende samtaler med ungdom*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 1-3, 5, 7, 9. s. 21-60, 103-134, 162-188 og 198-211.

Fjerstad, E. (2010). *Frisk og kronisk syk*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 6, 9 og 12. s.130-148, 193-205 og 256-269.

Gammersvik, Å. & Larsen, T. B. (Red.). (2018). *Helsefremmende sykepleie – i teori og praksis* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 8 og 9 s. 157-200.

Holan, S. & Hagtvedt, M. L. (Red.). (2010). *Det nye Livet – Svangerskap, fødsel og barseltid* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Ivarsson, B. H. (2016). *MI Motiverende samtaler: en praktisk håndbok for helse- og omsorgssektoren* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 1-14, s. 11-70.

Kraft, P. (2014). *Selvregulering*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1-7, side 11-101.

**Magnus, P. & Bakketeig, L. S. (2013). *Epidemiologi* (4. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 1, 2 og 7.

Odden, G. (2018). *Internasjonal migrasjon: en samfunnsvitenskapelig innføring*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 1, 3, 6, 7, 8. Side 21-36, 55-74 og 137-191.

Sletteland, N. (2014). *Helsekommunikasjon og digitale medier*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 3-7. s. 45-136.

Sletteland, N. & Donovan, R. M. (2012). *Helsefremmende lokalsamfunn*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 1-10 og 13-14.

Raknes, S. (2013). *Psykologisk Førstehjelp: Veiledning for bruk i førstelinjen* http://solfridraknes.no/filer/PF_rapport-ferdig-1.pdf

**Tjora, A. (Red.). (2008). *Den moderne pasienten*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 11, s. 194-211, kap. 12. s. 214-227.

**Tjora, A. (Red.). (2012). *Helsesosiologi: Analyser av helse, sykdom og behandling*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 3, s. 62-74., kap. 5, s 100-113.

Tønnesen, S. & Kassah, B. L. (Red.). (2017). *Pårørende i kommunale helse- og omsorgstjenester: forpliktelser og ansvar i et utydelig landskap*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap 6.

** Dette er samlet i et digitalt kompendium.

Nettressurs BISB 3040

Gapminder World: <http://gapminder.org>

Worldmapper: <http://worldmapper.org>

Who`s Websider <http://who.int/en/>

World Bank <http://www.Worldbank.org>

Eldis (<http://www.eldis.org>)

Videofilm: <https://www.nrk.no/rogaland/denne-madrassen-snur-pasienten-automatisk-1.14018644>

Brandtzæg, I. & Torsteinsson, S. (2018). *Hva er tilknytning*.

<https://www.psykologforeningen.no/publikum/videoer/videoer-om-livsutfordringer/hva-er-tilknytning2>

Helsedirektoratet. <https://helsedirektoratet.no/motiverende-intervju/filmer-om-motiverende-intervju> 1 time, 20 min. film.

Kompetanse Norge. (u.å). <https://www.kompetansenorge.no/grunnleggende-ferdigheter/Voksenpedagogikk/didaktisk-relasjonsmodell/>

Emne BISB 3050 Bacheloroppgaven og forberedelse til yrkesaktivt liv

- Askheim, O. P., Andersen, J. & Guldvik, I. (2017). Når brukerne innoverer - Brukerstyrt personlig assistanse som sosial innovasjon. *Tidsskrift for Omsorgsforskning*, 3(1), 27-37.
- Bjørlykhaug, K. I. & Redzovic, S. (2016). Borte bra, hjemme best? - En kvalitativ studie av voksne brukeres opplevelser i møte med ambulante akutteam og ambulante oppfølgingsteam i psykisk helsevern. *Tidsskrift for Psykisk Helsearbeid*, 13(3), 221-231. doi: 10.18261/issn.1504-3010-2016-03-05
- Christie, W., Hoholm, T. & Mørk, B. E. (2018). Innovasjon og samhandling i helsevesenet: En praksisbasert tilnærming. *Praktisk økonomi & finans*, 34(1), 32-46. doi: 10.18261/issn.1504-2871-2018-01-04
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 1, 3-7 og 10-16.
- Grasbekk, K., Halvorsrud, L. & Debesay, J. (2017). Mer kompetanse og bedre rutiner. *Geriatrisk Sykepleie*, 9(1), 18-25. Hentet fra https://sykepleien.no/sites/default/files/g_s_2017-02-16_0.pdf#Page=18
- Halvorsrud, L. & Kuburovic, A. J. (2017). Jobbtilfredshet og livskvalitet blant norske hjemmesykepleiere. *Nordisk Tidsskrift for Helseforskning*, 13(1), 1-5. <http://dx.doi.org/10.7557/14.4119>
- Jokstad, K., Landmark, B. T., Hauge, S. & Skovdahl, K.-I. (2016). Eldres erfaringer med hverdagsrehabilitering - Mestring og muligheter - krav og støtte i et dynamisk samspill. *Tidsskrift for Omsorgsforskning*, 2(3), 212-21. <http://dx.doi.org/10.18261/issn.2387-5984-2016-03-07> [Tilgjengelig i Idunn]
- Kofoed, E., Jakobsen, E. & Sørbye, L. W. (2017). Studentenes møte med polyfarmasi hos eldre pasienter. *Geriatrisk Sykepleie*, 9(1), 8-17.
- Numminen, O., Leino-Kilpi, H., Isoaho, H. & Meretoja, R. (2017). Development of nurses' professional competence early in their career: A Longitudinal Study. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 48(1), 29-39. <https://doi.org/10.3928/00220124-20170110-08>
- Olsen, R. N. & Bjerkan, J. (2017). Sikkert nok? - En kvantitativ studie av holdninger til pasientsikkerhet blant ansatte i hjemmesykepleien. *Tidsskrift for Omsorgsforskning*, 3(1), 6-17. doi: 10.18261/issn.2387-5984-2017-01-03 [Tilgjengelig i Idunn]
- Sneltvedt, T. & Bondas, T. (2016). Proud to be a nurse? Recently graduated nurses' experiences in municipal health care settings. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 30(3), 557-564. <https://doi.org/10.1111/scs.12278>
- ten Hoeve, Y., Kunnen, S., Brouwer, J. & Roodbol, P. F. (2018). The voice of nurses: novice nurses' first experiences in a clinical setting: A longitudinal diary study. *Journal of clinical nursing*, 27(7-8), e1612-e1626. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jocn.14307>
- Thidemann, I.-J. (2015). *Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter: den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 4-13.

Thommassen, M. (2006). *Vitenskap, kunnskap og praksis: innføring i vitenskapsfilosofi for helse og sosialfag*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kap. 1, s. 19-37, kap 4-7, s. 95-194.

Øvrige nettressurser BISB 3050

Etiske retningslinjer for sykepleieforskning i Norden (2003).

Sykepleiernes Samarbeid i Norden. Northern Nurses´ Federation.

<http://ssn-norden.dk/wp-content/uploads/2016/01/SSNs-etiske-retningslinjer.pdf>

Norsk sykepleierforbund (2016, 23.05). Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere.

Hentet fra <https://www.nsf.no/vis-artikkel/2193841/17102/Yrkesetiske-retningslinjer>

Lovverk og retningslinjer for 3. studieår

Kan hentes på lovdata.no

Folkehelseloven. (2011). Lov om folkehelsearbeid m.v. av 24. juni 2011 nr. 29.

Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>

Helse- og omsorgstjenesteloven. (2011). Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.

Hentet fra <http://www.lovdata.no/all/hl-20110624-030.html>

Helsepersonelloven. (1999). Lov om helsepersonell m.v. av 2 juli 1999 nr. 64. Hentet fra

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>

Pasient- og brukerrettighetsloven. (1999). Lov om pasient- og brukerrettigheter av 2 juli 1999 nr.

63. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>

Psykisk helsevernloven. (1999). Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern

av 2 juli 1999 nr. 62. Hentet fra <http://www.lovdata.no/all/nl-19990702-062.html>

Spesialisthelsetjenesteloven. (1999). Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. av 2 juli 1999 nr. 61.

Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61>

Forskrift om Legemiddelhåndtering. (2008). Forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp av 3 april 2008 nr. 320. Hentet fra

<http://www.lovdata.no/for/sf/ho/xo-20080403-0320.html>

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. (2016). Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten av 28.oktober 2016 nr 1250. Hentet fra

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-10-28-1250?q=ledelse%20og%20kvalitetsforbedring>

Forskrift om habilitering og rehabilitering. (2011). Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator av 16 desember 2011 nr. 1256. Hentet fra

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1256?q=forskrift%20habilitering%20og%20rehabilitering>

Foreslått litteratur (skjønnlitteratur)

Lauveng, A. (2014). *I morgen var jeg alltid en løve*. Oslo: Cappelen Damm.